

Fortsatta satsningar på barns och ungas rätt till kultur

FAK TAB LAD

Kulturdepartementet

September 2009

Barns och ungas rätt till kultur innebär både att få uppleva professionell kultur av hög kvalitet och att ha goda möjligheter för att utveckla sitt eget skapande. Att skapa, få uttrycka sig och ta del av andras skapande ökar vår förståelse av oss själva och av omvärlden. Det bidrar till reflektion och kritiskt tänkande. Att lära känna kulturarvet och förstå historiska sammanhang stärker identiteten och ger perspektiv på tillvaron. Det är viktigt att den unga generationen har de redskap som krävs för att möta morgondagens behov.

Regeringen har sedan 2006 genomfört ett flertal initiativ för att öka barns och ungas möjligheter att kunna delta i kulturlivet. Skapande skola – en satsning på att ytterligare stärka skolornas arbete med kultur har inletts, de statliga kulturinstitutionerna har fått i uppdrag att integrera ett barnperspektiv i sina verksamheter och unga upp till 19 år har fri entré till de statliga museerna.

Regeringen stärker nu ytterligare barns och ungas möjligheter att ta del av kultur.

Nya kulturpolitiska mål

Runt om i landet på lokal, regional och nationell nivå genomförs ett mål-inriktat och mångsidigt kulturarbete med barn och unga som målgrupp och medaktörer. Trots goda insatser är tillgången till kultur ojämnt fördelad och många barn och unga har små möjligheter att få uppleva kultur och utveckla sina egna skapande förmågor.

Barn och unga i hela landet ska ha tillgång till ett kulturutbud och kulturella aktiviteter som präglas av mångfald och kvalitet. Oavsett ålder, kön, eventuell funktionsnedsättning eller etnisk, socioekonomisk eller religiös bakgrund ska barn och unga kunna ta del av och utforska kultur och konstnärliga uttryck i olika former.

Regeringen föreslår därför att alla barns och ungas rätt till kultur lyfts fram i de nya kulturpolitiska målen.

Skapande skola utvidgas

Skapande skola är regeringens satsning på kultur i skolan. I dag omfattar satsningen årskurs 7–9 och 55 miljoner kronor fördelas årligen. Regeringen vill successivt bygga ut Skapande skola till hela grundskolan och föreslår att bidraget fördubblas fr.o.m. 2010 för att därmed även omfatta årskurserna 4–6.

Genom att satsa på kultur i skolan får alla barn oavsett bakgrund möjlighet att ta del av kultur och att själva skapa. Att ge barn och unga möjlighet till eget skapande och att delta i kulturella verksamheter i samverkan med det professionella kulturlivet inom ramen för skolarbetet bidrar till att utveckla deras kreativitet och till att nå skolans kunskapsmål. Det är skolans mål, behov och intressen som ska styra inriktningen.

Skapande skola har tagits emot med stort intresse i landets skolor och

Läs mer

Propositionen Tid för kultur (prop. 2009/10:3) kan beställas från Riksdagens tryckeriexpedition, tfn 08-786 58 10 (e-post: ordermottagningen@riksdagen.se). Propositionen finns även på regeringens webbplats: www.regeringen.se/publikationer.

Det finns ytterligare två faktablad om propositionen som finns på regeringens webbplats eller att beställa på e-post ku.info-order@culture.ministry.se

Ku09.020 Tid för kultur (sammanfattning)
Ku09.022 Nya nationella kulturpolitiska mål

Regeringens förslag till nya kulturpolitiska mål

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.

För att uppnå målen ska kulturpolitiken:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor,
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse,
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas,
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan inom kulturområdet,
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

hittills har 253 kommuner och 108 fristående skolor ansökt om stödet minst en gång. Skapande skola har inneburit att elever i hela landet fått möjlighet att utöka sitt samarbete med det professionella kulturlivet och att involvera kultur, kreativitet och eget skapande i lärandet.

Förstärkt samordning och kunskapsspridning

För ett effektivt arbete med barn- och ungdomskultur behövs en förstärkt samordning och kunskapsspridning. Statens kulturråd har utformat en strategi för sitt arbete med barn- och ungdomskultur och får ett tydligare uppdrag när det gäller samordning och kunskapsspridning inom detta fält.

I uppdraget ska ingå att samla och publicera aktuell statistik och information, följa och sprida forskningsrön liksom bidra till kunskaps- och metodutveckling och lyfta fram goda exempel samt vara en dialogpart för regionala och kommunala aktörer och kulturlivets parter.

Mer läsfrämjande insatser

Att främja läsning och intresset för litteratur bland barn och unga är en av regeringens kulturpolitiska prioriteringar. Efter de förstärkningar som föreslås i propositionen kommer bidraget i det närmaste att ha fördubblats sedan 2006. Behovet av att utveckla metoder för det läsfrämjande arbetet är ofta större än behovet av att köpa in litteratur. Regeringen anser att regelverket kring inköpsstödet ska bli mer flexibelt så att det även kan användas för att utveckla nya metoder för bibliotekens läsfrämjande verksamhet.

Tilläggsuppdrag till Medierådet

Barn och unga blir med Internet och den digitala tekniken i allt högre grad själva kreatörer och kulturproducenter. Tekniken har gett upphov till nya konsumtionsmönster med andra behov och krav, nya beteendemönster och delvis förändrade attityder. Samtidigt har många vuxna begränsad kunskap om barns och ungas digitala aktiviteter. Medierådet är den statliga part som

har i uppdrag att följa utvecklingen av barns och ungas mediesituation och att arbeta förebyggande för att minska riskerna för skadlig mediepåverkan. Regeringen avser ge Medierådet ett tilläggsuppdrag som syftar till att öka förståelsen för barns och ungas kreativitet och aktiviteter på Internet.

Dialog med ideella sektorn

Regeringen avser att ta initiativ till en dialog om kulturfrågor med kommunerna och landstingen samt med den ideella sektorn kring gemensamma framtidsfrågor. Ett syfte med en sådan dialog kan vara att stärka barns och ungas möjligheter att delta i kulturlivet och att utveckla sina skapande förmågor.

Barn i offentliga miljöer

Arbetet med gestaltning av offentliga miljöer behöver få en tydligare inriktning. Genom att föra samman olika perspektiv som omfattar sociala, stadsplaneringsmässiga, kulturhistoriska, arkitektoniska, konstnärliga och andra aspekter kan en helhetssyn uppnås. Särskilt viktigt är det att uppmärksamma platser där barn och unga vistas. Ett antal myndigheter ges därför i uppdrag att samverka kring dessa frågor.

Kraftsamling på dans

Intresset för såväl klassisk som modern och samtida dans har ökat markant de senaste åren – inte minst bland barn och unga. För att ge danskonsten ökade möjligheter att nå ut till allmänheten och få fler att upptäcka dans som konstform gör regeringen nu en kraftsamling på dans. Dansens hus får särskilda medel för att i samverkan med andra dansinstitutioner sätta högkvalitativ dans i fokus. Barn och unga är en central målgrupp för satsningen.

Det nationella programmet Dans i skolan som sedan 2005 har koordinerats av Statens kulturråd har vidareutvecklats. I mars 2009 bildades det nationella Institutet Dans i skolan vid Luleå tekniska universitet vilket bl.a. innebär ökad forskning inom området.

REGERINGSKANSLIET

Kulturdepartementet

103 33 Stockholm • tfn växel 08-405 10 00

Frågor om sakinnehållet besvaras av Ulrika Lindblad, tfn 08-405 35 80. Fler exemplar av faktabladet kan beställas från Kulturdepartementet, e-post ku.info-order@culture.ministry.se. Regeringens webbplats: www.regeringen.se

Tryckt av Grafisk Service, september 2009. Faktabladet är producerat av Kulturdepartementet. Artikelnr. Ku09.021